

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: **Eva Kosařová**

Název práce: Žáci odcházející na víceletá gymnázia z pohledu učitelů ZŠ

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Hasmanová Marhánková Ph.D.

Oponent/tka: Mgr. Barbora Procházková

Navržené hodnocení: **A**

.....

Vazba práce na okruhy SZZ (informace je uvedena v Příloze bakalářské práce)

Tato část se týká pouze prací vypracovaných ve studijním programu Sociologie se specializací; dále pak prací ze studijního programu Sociologie - sociální politika obhajovaných v tzv. pilotním režimu.

SZZ, Sociologie

Tematický okruh: **TEORIE**

Klíčové slovo: **Symbolický interakcionismus**

Tematický okruh: **POJMY**

Klíčové slovo: **Nerovnost**

Tematický okruh: **INSTITUCE**

Klíčové slovo: **Jazyk**

SZZ, Metodologie

Okruh 1: Teoretická východiska výzkumu

Téma: **Subjektivita a objektivita**

Okruh 2: Příprava a organizace výzkumu

Téma: **Research design**

Okruh 3: Vytváření a sběr dat

Téma: **Výzkumný rozhovor**

Okruh 4: Analýza dat

Téma: **Kódování a kategorizace kvalitativních dat**

Okruh 5: Reflexivita, etika a prezentace výzkumu

Téma: **Výzkumnická reflexivita**

SZZ ze specializace (v případě práce obhajované ve SP Sociologie - sociální politika nevyplňujte)

Specializace Sociální antropologie

Tematický okruh SZZ: **[doplňte]**

Specializace Studia současných společností:

Téma: [doplňte]

Navazuje na předmět/y: [doplňte]

Posudek

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry?

Práce se věnuje postojům učitelů 4. a 5. tříd ŽS k víceletým gymnáziím (a dopadu odchodů žáků na klima ve třídě) a především jejich reflexi kompetencí žáků/kyň, kteří na víceletá gymnázia odcházejí. Práce má jasně vymezené výzkumné otázky, kterých se autorka konzistentně drží. Celá práce je velmi kompaktní v propojení teoretických východisek, zvolených metodologických přístupů a interpretací. Autorka jasně vymezuje, proč ji zajímá právě daná perspektiva. Práce vstupuje do bohatých diskuzí týkajících se vlivu rané selekce v rámci vzdělávacího systému na sociální nerovnosti ve vzdělávání (především na posilování významu rodiny původu). Autorka ve své analýze ukazuje, že pro učitele/ky se míra kulturního kapitálu stává kritériem, podle něhož žáky posuzují (respektive ho vnímají jako ekvivalent jejich schopností). Ačkoliv ho vnímají jako produkt jejich rodinného zázemí, tuto skutečnost nevnímají jako něco, co by mělo jeho význam problematizovat. Autorka svá zjištění diskutuje v kontextu celospolečenských debat týkajících se významu víceletých gymnáziích a její práce pomáhá pochopit, proč (i přes konzistentní evidenci o významu víceletých gymnáziích v posilování významu vzdělání rodičů) podpora existence této formy vzdělávání přetrvává. Domnívám se, že se jedná o práci vyzrálou, která přináší nebanální a důležitá zjištění.

2. Je práce vhodně strukturována? Navazují jednotlivé části textu plynule na sebe, je text věcný a logicky konzistentní?

Celá práce je vhodně strukturovaná. Text je obsáhlý (a svou délkou i kvalitou odpovídá spíše práci diplomové). Každá kapitola má nicméně v práci zřejmé místo a text je věcný a stylisticky zdařilý.

3. Je z práce patrná vazba tématu na zvolené okruhy SZZ ze sociologie, specializace a metodologie? Jsou pasáže týkající se zvolených okruhů harmonicky včleněné do celku bakalářské práce?

Ano. Zvolené okruhy jsou harmonicky zapracovány a práce je systematicky tematizuje.

4. Dokládají pasáže práce, ve kterých je rozvíjena vazba práce na státnicové okruhy, dostatečně hlubokou znalost studovaného tématu, problému či jevu na jeho teoretické nebo metodologické rovině? Je znalost zvoleného státnicového okruhu vhodně reflektována v analýze a při formulování závěru práce?

Práce dosvědčuje hlubokou orientaci autorky ve zvoleném tématu (to se týká především otázek sociálních nerovností ve vzdělávání). Metodologické aspekty práce jsou detailně diskutovány (v této

souvislosti oceňuji především reflexi týkající se etických otázek)

5. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka zpracovala velké množství odborných zdrojů. Oceňuji, že pracovala především s primárními zdroji (povětšinou v původním jazyce originálu). Práce zároveň dobře mapuje relevantní texty z oblasti sociologie vzdělávání z českého prostředí. Rešerše dostupných zdrojů a s ním spojené konceptuální ukotvení práce je provedena pečlivě a komplexně.

6. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka pro svůj výzkum dotazovala 7 učitelů/lek ZŠ. Kritéria výběru participantů/tek jsou v práci vhodně zdůvodněna. Design výzkumu je v práci jasně popsán, a především diskutován v kontextu zvolených konceptuálních východisek a perspektivám symbolického interakcionismu.

7. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Práci považuji na text, který ob stojí kritériím velmi zdařilé diplomové práce (ačkoliv se jedná o studentku studia nižšího). Práce s daty je citlivá a veškerá argumentace je jasně ukotvena v datech. Autorka nezůstává u deskripce dat, ale rozvíjí jejich interpretace – a především také implikace zjištění.

8. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých? Jsou v práci jasně vyznačeny s uvedením původu části textu, které byly strojově vytvořeny nebo vznikly ze strojově vytvořených podkladů?

Vlastní reflexe a interpretace jsou jasně odděleny od diskuze převzatých tvrzení. Využití strojových podkladů nejsem schopna zcela přesně posoudit. Nicméně, jako vedoucí jsem měla možnost být svědkem kontinuální a pečlivé práce studentky, zpřesňování jejího textu a schopnosti diskutovat svá zjištění v rámci společných konzultací.

9. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

V práci s odkazy a jazykem neshledávám žádná pochybení. Práce naplňuje standardy akademického textu.

10. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Jako vedoucí práce jsem měla možnost být svědkem velmi pečlivé práce Evy Kosařové na své práci. Text se kvalitativně posouval, autorka na sebe kladla nároky text zkvalitňovat i za cenu toho, že některé původně zamýšlené, a již zpracované, části textu vypustí. Pro mě jako pro vedoucí se jedná o příklad ideální spolupráce a velmi zdařilého výsledku, který ob stojí i v rámci náročnějších kritérií kladených na akademické texty. V této souvislosti doporučuji komisi zvážit, zda práci nenavrhnout na některé z ocenění pro kvalitní kvalifikační práce udělované v rámci ISS.

11. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

I v České republice již dlouho probíhá debata o dopadech existence víceletých gymnázií na vzdělanostní nerovnosti. I přes konzistentní evidenci, jež poukazuje na negativní dopad, však neprobíhá žádná hlubší diskuze/revize selekce ve vzdělávání. V jakých ohledech, podle vás, pomáhá vaše práce pochopit tento paradox?

12. Vyplňuje pouze vedoucí práce

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses

Turnitin

Ouriginal (Urkund)

Komentář vedoucí/ho práce k výsledku kontroly: kontrola poukazuje na shodu 11%. Jedná se však o shodu v přímých citacích či v rámci seznamu literatury.

Celkové hodnocení práce: A

Datum: 8.6.2024

Podpis: